

Lektury z pomysłem

„Charlie i fabryka czekolady” Roalda Dahla - lektura dodatkowa

Przedstawiam Państwu mój autorski pomysł na omawianie lektury dodatkowej **„Charlie i fabryka czekolady” Roalda Dahla**.

Czekoladowy zawrót głowy!

I etap to przygotowanie do czytania lektury „Charlie i fabryka czekolady” Roalda Dahla

Czytanie tej książki będzie poprzedzone pewnymi działaniami, które mają zachęcić uczniów do lektury.

Na dwa lub trzy tygodnie przed planowanym terminem omawiania lektury (wtedy, gdy uczniowie zaczynają czytanie) rozdajemy dzieciom czekoladki, na których zapisano imiona i nazwiska bohaterów. W ten sposób podzielimy klasę na 5 grup: Charlie Bucket, Augustus Gloop, Veruca Salt, Mike Teavee, Violet Beauregarde.

Polecamy, by każdy dokładnie przeczytał lekturę, ale szczególnie zwrócił uwagę na wskazanego na czekoladce bohatera. Zaznaczył fragmenty dotyczące tej postaci, zainteresowań, sytuacji rodzinnej, sposobu, w jaki weszła w posiadanie Złotego Talonu, co ją spotkało w czasie wycieczki do fabryki. Rozdajemy uczniom karteczki z tym poleceniem (**zał.1**). Prosimy również, by uczniowie nie jedli czekoladek, bo zrobimy to wspólnie na lekcji, kiedy wszyscy przeczytają książkę i będziemy ją wspólnie omawiać.

Prezentowane materiały opracowano w oparciu o książkę „Charlie i fabryka czekolady” Roalda Dahla wydaną przez Wydawnictwo Zysk i S-ka w tłumaczeniu Jerzego Łozińskiego.

II etap - omówienie lektury

Temat: Nasze spotkanie z lekturą „Charlie i fabryka czekolady” Roalda Dahla.

Cele

Uczeń:

- samodzielnie czyta lekturę;
- redaguje wypowiedź, uzasadniając własne zdanie;
- układa pytania do tekstu;
- odpowiada na pytania kolegów;
- posługuje się terminami: czas akcji, miejsce akcji, bohater;
- porządkuje tematycznie wypowiedzi.

Metody: praca z tekstem przewodnim, niedokończonych zdań

Formy: praca indywidualna

Środki dydaktyczne: tekst lektury „Charlie i fabryka czekolady”, karteczki ze zdaniem: „Charlie i fabryka czekolady to opowieść o...”

Przebieg lekcji

1. Zapisanie tematu lekcji.

2. Ćwiczenia redakcyjne - niedokończone zdania.

Zdania zostały wcześniej zapisane na tablicy, teraz je odkrywamy. Każdy uczeń wybiera sobie jedno lub dwa, przepisuje je do zeszytu i kończy samodzielnie. Następnie chętni odczytują swoje zdania. Jeśli ktoś chce, może rozwinąć i poszerzyć swoją opinię.

Zdania:

„Charlie i fabryka czekolady” to ciekawa lektura, ponieważ...

„Charliego i fabrykę czekolady” przeczytałbym(-łabym) jeszcze raz, gdyż...

„Charliego i fabrykę czekolady” czytałem(-łam) z zainteresowaniem, bo...

Najbardziej podobał mi się fragment lektury „Charlie i fabryka czekolady”, który ...

Czytanie „Charliego i fabryki czekolady” nudziło mnie dlatego, że...

Nie przeczytałem(-łam) książki „Charlie i fabryka czekolady”, ponieważ...

3. Rozmowa na temat lektury.

Uczniowie dzielą się swymi wrażeniami na temat lektury. Nauczyciel krótko mówi o autorze.

Potem wspólnie określają:

Czas akcji: ostatnie dni stycznia i pierwszy dzień lutego

Miejsce akcji: nieokreślone wielkie miasto i jego przedmieścia (tam stał drewniany dom państwa Bucketów), fabryka pana Wonki, która znajdowała się w tym mieście

Bohaterowie: Charlie Bucket i jego rodzina; Willy Wonka; Augustus Gloop; Veruka Salt; Mike Teavee; Violet Beauregarde; rodzice tych dzieci

4. Kto najdokładniej przeczytał lekturę - zabawa: „Ja pytanie - ty odpowiedź”.

Uczniowie sami układają pytania dotyczące lektury i zadają je kolegom, koleżankom. Jeśli mają kłopoty, nauczyciel pomaga.

5. Określanie tematyki utworu.

Każdy uczeń otrzymuje kartkę, na której samodzielnie dokończy zdanie. Następnie wszyscy przypinają swoje odpowiedzi na tablicy. Wspólnie grupujemy je, porządkujemy i określamy tematykę lektury. (Może być kilka tematów wiodących, ale i pojedyncze propozycje. Ich wielość świadczy o różnym odbiorze utworu, o potrzebach, zainteresowaniach dziecka. To ćwiczenie pokazujące indywidualność odbioru lektury przez uczniów, ale również trudności w określeniu tematyki, problemów utworu.)

Zdanie:

„Charlie i fabryka czekolady” to opowieść o ...

(zał.2)

Praca domowa: Przynieś swoją czekoladkę.

Temat: Czekoladowy zawrót głowy!

Cele

Uczeń:

- nazywa własne odczucia, doznania;
- tworzy wyrazy z określoną częścią;
- wyszukuje w tekście lektury odpowiednie fragmenty;
- prezentuje bohatera literackiego;
- efektywnie pracuje w grupie.

Metody: praca z tekstem przewodnim, ćwiczeniowa

Formy: praca indywidualna i w grupach

Środki dydaktyczne: tekst lektury „Charlie i fabryka czekolady”, czekoladki, które uczniowie wcześniej dostali, kartki

Przebieg lekcji

Uczniowie siadają w grupach, które tworzą się wokół imion i nazwisk bohaterów lektury (zgodnie z napisem na czekoladkach otrzymanych od nauczyciela). Wyznaczamy Strażnika Czasu i Porządku, przypominamy zasady pracy w grupach.

1. Ćwiczenia językowe.

- *To ćwiczenie uczniowie wykonują w grupach.*

Zapisać na kartce w ciągu 2 minut jak najwięcej wyrazów, które mają cząstkę: czek- /np. *począć, poczekalnia, czekolada, pączek, bączek/*

- *To ćwiczenie uczniowie wykonują indywidualnie.*

Człowiek poznaje świat za pomocą zmysłów, wymieńcie je.

Nauczyciel zapisuje nazwy zmysłów na tablicy jeden pod drugim w takiej kolejności, jak wymienili je uczniowie. Oni przepisują to do zeszytów.

wzrok:

słuch:

węch:

dotyk:

smak:

Teraz weźcie swoje czekoladki i „poznajcie” je wszystkimi swoimi zmysłami. Zapiszcie swoje odczucie, wrażenia, skojarzenia, dodając określenia do zmysłów.

Chętni uczniowie odczytują swoje określenia. Prosimy ich, by spróbowali powiedzieć, czy dowiedzieli się czegoś o sobie, wykonując to ćwiczenie. Nawiązujemy do tego, kiedy i jak Charlie jadł czekoladki. Co on czuł? Czy uczniowie odczuwali to samo? Dlaczego tak? Dlaczego nie?

2. Przedstawienie bohaterów - praca z tekstem.

Zadanie wykonuje cała grupa.

W grupach przygotowujecie prezentację „swojego” bohatera. Możecie to zrobić w dowolny sposób. Wykorzystajcie informacje zgromadzone przez siebie w czasie czytania. Spróbujcie ocenić postać, którą zaprezentowaliście. Zaznaczcie w swojej wypowiedzi, czy wszyscy mają takie samo zdanie.

Tutaj przypominamy, jakie środki językowe temu służą, np.: naszym zdaniem..., według większości to..., uważamy, że... Wykorzystajcie informacje zebrane wcześniej na kartach pracy. Macie na to 15 minut.

3. Prezentacja pracy grup.

Uczniowie prezentują bohaterów, dokonując ich oceny. Jako podsumowanie możemy porozmawiać na temat wad bohaterów i skutków ich zachowania. Kto był winny, że dzieci tak się zachowywały?

Temat: Co w pewnym mieście wydarzyło się 1. lutego? /dwie jednostki lekcyjne/

Cele

Uczeń:

- układa chronologicznie wydarzenia przedstawione w lekturze;
- wyszukuje w tekście lektury informacje;
- dokonuje selekcji zebranych informacji;
- redaguje poprawną pod względem językowym, ortograficznym, interpunkcyjnym notatkę prasową;
- dobiera tytuł odpowiedni do treści notatki;
- efektywnie współpracuje z grupą.

Metody: praca z tekstem przewodnim, ćwiczeniowa

Formy: praca w grupach

Środki dydaktyczne: tekst lektury „Charlie i fabryka czekolady”, kartki z planem wydarzeń, czyste kartki

Przebieg lekcji

Dzielimy uczniów na grupy /zadania są dla 5 zespołów/. Wszystkie ćwiczenia wykonywane są w grupach.

1. Zapisanie tematu lekcji.

2. Praca z tekstem - plan wydarzeń.

Każda grupa otrzymuje plan wydarzeń, które miały miejsce 1. lutego, pocięty na pojedyncze paski (zał.3). Zadaniem uczniów jest ułożenie wydarzeń w porządku chronologicznym. Po wykonaniu zadania przez wszystkie zespoły odczytujemy wydarzenia, dokonując sprawdzenia poprawności wykonania.

3. Ćwiczenia stylistyczne - redagowanie notatki.

Każda grupa otrzymuje na karteczce zadanie, które ma wykonać. Zanim rozdamy polecenia, wyjaśniamy wszystkim, na czym będzie polegało ich zadanie. Mają

zredagować notatkę do lokalnej gazety, nadać jej odpowiedni tytuł. Mogą wykonać rysunek imitujący, zastępujący zdjęcie (zał.4).

4. Prezentacja pracy grup.

Grupy wieszają swoje prace w widocznym miejscu i po kolei odczytują treść notatki. Wspólnie dokonujemy oceny prac, wskazując na walory językowo - stylistyczne tekstów, ale również trafność tytułu, szatę graficzną. Warto po zakończeniu lekcji wyeksponować prace na gazetce ściennej lub w inny sposób.

Propozycje tematów prac pisemnych domowych lub redagowanych przez uczniów samodzielnie w klasie-praca klasowa

W domu Charliego opowiadano sobie ciekawe historie. Najczęściej robili to dorośli, ale kiedy chłopiec wrócił z niezwykłej wycieczki i zamieszkał z rodziną w fabryce pana Wonki, sam opowiedział rodzicom i dziadkom o tym, co wydarzyło się w czasie zwiedzania zakładu. **Zredaguj w imieniu Charliego opowiadanie o podróży czekoladową rzeką. Rozwiń je opisem przeżyć, wrażeń chłopca. Pamiętaj o pierwszoosobowej narracji. /Rozdz.18/**

W domu Charliego opowiadano sobie ciekawe historie. Najczęściej robili to dorośli, ale kiedy chłopiec wrócił z niezwykłej wycieczki i zamieszkał z rodziną w fabryce pana Wonki, sam opowiedział rodzicom i dziadkom o tym, co wydarzyło się w czasie zwiedzania zakładu. **Zredaguj w imieniu Charliego opowiadanie o podróży niezwykłą windą, kiedy Mike wcisnął wybrany guzik. Rozwiń swoją opowieść opisem przeżyć, wrażeń Charliego. Pamiętaj o pierwszoosobowej narracji. /Rozdz.20/**

Załącznik nr 1

Czytając lekturę, zwróć szczególną uwagę na informacje dotyczące bohatera, którego imię i nazwisko znajduje się na twojej czekoladce. Zaznacz fragmenty dotyczące jego wyglądu, rodziny, szczególnych upodobań, tego, jak wszedł w posiadanie Złotego Talonu i jakie były tego konsekwencje. Miłej lektury! Nie zjedz czekoladki!

Załącznik nr 2

„Charlie i fabryka czekolady” to opowieść o ...

Załącznik nr 3 /Plan ułożony jest chronologicznie/

Co się wydarzyło 1 lutego?

1. Tłum pod bramą fabryki.
2. Wejście wybrańców do zakładu.
3. Wędrówka labiryntem do Hali Czekoladowej.
4. Niezwykły wodospad i jadalna łąka.
5. Poznanie pracowników fabryki.
6. Augustus w „czekoladowym nurcie”.
7. Podróż pyszną rzeką.
8. W Hali Wynalazków.
9. Następstwa nieposłuszeństwa Violet.
10. Troje dzieci i pięcioro towarzyszących im dorosłych w labiryncie korytarzy.
11. Kara dla rozkapryszonej Veruki i jej rodziców.
12. Podróż szklaną windą – decyzja Mike’go.
13. Teavee „nadany” przez telewizję.
14. Charlie zwycięzcą.
15. Jazda niezwykłą windą.
16. Powrót czworga dzieci do domu.
17. Charlie właścicielem fabryki czekolady.
18. Przeprowadzka rodziny Bucketów.

Załącznik nr 4

- **Zadanie dla grupy 1:**

Wszyscy mieszkańcy miasteczka bardzo interesowali się pomysłem pana Wonki. Gazety pisały o tych, którzy znaleźli Złote Talony.

Zredagujcie wypowiedź Willy’ego Wonki, w której wyjaśni, dlaczego zapisał swoją fabrykę Charliemu. Tekst ten zostanie zamieszczony w lokalnej gazecie. Nadajcie mu odpowiedni tytuł. Możecie wykonać rysunek (zastąpi on zdjęcia) /Rozdz. 30/.

- **Zadanie dla grupy 2**

Wszyscy mieszkańcy miasteczka bardzo interesowali się pomysłem pana Wonki. Gazety pisały o tych, którzy znaleźli Złote Talony.

Zredagujcie notatkę, która będzie relacją z tego, co działo się pod bramą fabryki pana Wonki rankiem 1. lutego. Postarajcie się oddać atmosferę tamtej chwili, bo wszyscy mieszkańcy chętnie o tym przeczytają. Wymyślcie odpowiedni tytuł. Możecie wykonać rysunek (zastąpi on zdjęcia) /Rozdz. 13/.

- **Zadanie dla grupy 3**

Wszyscy mieszkańcy miasteczka bardzo interesowali się pomysłem pana Wonki. Gazety pisały o tych, którzy znaleźli Złote Talony.

Zredagujcie notatkę, która będzie relacją z tego, co działo się pod bramą fabryki pana Wonki, kiedy dzieci ją opuszczały. Postarajcie się oddać atmosferę tamtej chwili, bo wszyscy mieszkańcy chętnie o tym przeczytają. Wymyślcie odpowiedni tytuł. Możecie wykonać rysunek (zastąpi on zdjęcia) /Rozdz. 29/.

- **Zadanie dla grupy 4**

Wszyscy mieszkańcy miasteczka bardzo interesowali się pomysłem pana Wonki. Gazety pisały o tych, którzy znaleźli Złote Talony.

Zredagujcie notatkę, która będzie relacją z tego, jak rodzina Charliego opuszczała swój dom i przenosiła się do fabryki pana Wonki. Postarajcie się oddać atmosferę tamtej chwili, bo wszyscy mieszkańcy chętnie o tym przeczytają. Wymyślcie odpowiedni tytuł. Możecie wykonać rysunek (zastąpi on zdjęcia) /Rozdz. 30/.

- **Zadanie dla grupy 5**

Wszyscy mieszkańcy miasteczka bardzo interesowali się pomysłem pana Wonki. Gazety pisały o tych, którzy znaleźli Złote Talony.

Zredagujcie notatkę, która będzie informacją, jak kolejne osoby wchodziły w posiadanie Złotego Talonu. Postarajcie się oddać atmosferę tamtych chwil, bo wszyscy mieszkańcy chętnie o tym przeczytają. Wymyślcie odpowiedni tytuł. Możecie wykonać rysunek (zastąpi on zdjęcia).